

Socialnämnden

Dnr 2025/8095

§ 110 Förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol, remiss

Ärendebeskrivning

Förenklingsrådets förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol är utskickat på remiss. Mullsjö kommun och socialnämnden har fått möjlighet att svara på remissen.

Socialnämnden har hämtat in uppgifter från tillståndsenheten i Jönköpings kommun som mot bakgrund av detta gjort en samlad bedömning av de överväganden som framkommer av aktuell remiss.

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 20 januari 2026.

Beslutsunderlag

Skrivelse från tillståndsenheten, Jönköpings kommun – Synpunkter om Förenklingsrådets förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

Protokoll från socialnämndens arbetsutskott den 29 oktober 2025 § 73

Förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

Remissmissiv från Socialdepartementet den 28 oktober 2025

Förslag till beslut

Socialchefen förslår socialnämnden besluta

Alternativ 1

att yttra sig till Förenklingsrådet genom att överlämna skrivelsen från Tillståndsenheten – Synpunkter om Förenklingsrådets förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol.

Alternativ 2

att yttra sig till Förenklingsrådet genom att överlämna skrivelsen från Tillståndsenheten – Synpunkter om Förenklingsrådets förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol med tillägg som nämnden själv formulerar.

Socialnämnden**§ 110 fortsättning**

Alternativ 3

att inte yttra sig med anledning av Förenklingsrådets förslag om att avskaffa krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol.

Förslag till beslut på sammanträdet

Eva Nilsson (M) och Göran Eriksson (SD) föreslår socialnämnden besluta att inte yttra sig med anledning av Förenklingsrådets förslag om att avskaffa krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol.

Cecilia Petersson (S), Staffan Bäckelid (KD), Anna Zetterberg (L) och Stanley Abrahamsson (KD) föreslår socialnämnden besluta att yttra sig till Förenklingsrådet genom att överlämna skrivelsen från Tillståndsenheten – Synpunkter om Förenklingsrådets förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att socialnämnden beslutar enligt Cecilia Peterssons (S), Staffan Bäckelids (KD), Anna Zetterbergs (L) och Stanley Abrahamssons (KD) förslag.

Beslut

Socialnämnden beslutar

att yttra sig till Förenklingsrådet genom att överlämna skrivelsen från Tillståndsenheten – Synpunkter om Förenklingsrådets förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol.

Reservation

Eva Nilsson (M), Anna Stålkranz (M) och Göran Eriksson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Beslutet skickas till

Socialchefen

Tillståndsenheten i Jönköpings kommun

Socialdepartementet

Synpunkter om Förenklingsrådets förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

Initialt bör det framkomma att rådets perspektiv i huvudsak utgår från företagets behov, vilket kan innebära att andra samhällsintressen – såsom folkhälsa, ordning och tillsyn – riskerar att få mindre tyngd. För att säkerställa objektivitet och balans bör konsekvensanalyser inkludera både näringslivets och det allmännas intressen, särskilt vid förändringar som påverkar alkohollagstiftningen. I följande punkter har Tillståndsenheten valt att lyfta synpunkter som, efter en lagändring i enlighet med rådets förslag, kan komma att påverka arbetet som tillståndshandläggare samt andra tankar om folkhälsa, ordning och tillsyn. Innehållet är på inget sätt att anses som komplett utan enbart synpunkter som vi vill framföra.

Tillståndsenheten ser i huvudsak positivt på en förenkling av matkravet i enlighet med den modell som föreslås i SOU 2024:23 (s. 29 i Förenklingsrådets förslag). Däremot anser vi att kravet inte bör slopas helt, såsom Förenklingsrådet föreslår. Vi bedömer att kopplingen mellan matservering och alkoholservering fortsatt ska kvarstå för att säkerställa en ansvarsfull servering.

5.1 – Krav på matservering och eget kök avskaffas

Fördelar: Förenklar tillståndshandläggning genom att ta bort detaljkrav på köksutrustning och menyer vilket i sig ger minde utrymme för handläggare att göra egna bedömningar. Stärker således likabehandlingsprincipen mellan kommunerna. Gör regelverket mer rimligt för företagen och förbättrar konkurrensförutsättningarna.

Nackdelar: Ökad arbetsbelastning för tillståndshandläggare då sannolikt fler ansökningar inkommer vilket även innebär större tillsynsansvar.

Risk för oseriösa aktörer samt aktörer utanför restaurangbranschen får serveringstillstånd (ökad risk för penningtvätt?). Med ökat tillsynsarbete och risk för fler återkallelser leder detta till en ökad kostnad för samhället.

Möjligheten för andra aktörer att erhålla serveringstillstånd kan även innebära en risk för högre berusningsgrad eftersom tillgängligheten till alkohol då ökar.

5.2 – Kravet på lämpligt antal sittplatser och yta för drinkbar tas bort

Kommentar: Begreppet ”drinkbar” bör tas bort – används inte längre.

Vi anser att kravet på ett lämpligt antal sittplatser bör ses i relation till kravet på matservering. Om matkravet tas bort finns det enligt vår bedömning inte längre något sakligt skäl att behålla sittplatskravet, eftersom syftet med alkohollagen är att främja en ansvarsfull servering och motverka överkonsumtion, inte att reglera lokalens möblering. Däremot, om kravet på matservering kvarstår, är det rimligt att även sittplatskravet kvarstår, då dessa bestämmelser tillsammans bidrar till en ordnad miljö och minskar risken för snabb konsumtion av alkohol i stående barliknande miljöer.

5.3 – Krav på tillhandahållande av tillredd mat vid catering kvarstår, men eget kök tas bort

Synpunkt: Vi ser det som av stor betydelse att det även fortsättningsvis inte ska vara möjligt att enbart köpa alkohol vid catering. Kravet på att tillhandahålla tillredd mat vid catering är därför centralt för att säkerställa att alkoholservering sker i samband med måltid och i en ordnad form.

I dagsläget är det tillåtet att erbjuda prefabricerade rätter vid catering, men det finns ett krav på eget kök. Det föreslagna borttagandet av kravet på eget kök kan underlätta för aktörer och minska administrativa hinder, men det är viktigt att detta inte leder till att alkohollagens skyddssyfte urholkas. Om kravet tas bort bör det tydligt framgå att prefabricerade rätter ska vara av sådan karaktär att de uppfyller lagens intention om måltid, inte enbart enklare snacks. Detta är avgörande för att bibehålla en ordnad serveringsmiljö och motverka att alkohol blir huvudprodukten.

5.4 – Övriga krav i 8 kap. 15 § tredje och fjärde stycket tas bort

Synpunkt: Större risker vid tillfälliga serveringstillstånd om matkravet tas bort, särskilt där det saknas möjlighet att köpa mat i närheten. Till exempel under festivaler eller konserter där det inte finns möjlighet att lämna området för att köpa mat. Ökad risk för högre berusningsgrad.

5.6 – Serveringstid vid anmälan om lokal vid catering införs

Bra för tillsynsarbetet. Om vi ska ha möjlighet att tillsyna serveringen behöver vi veta mellan vilka tider servering ska ske. Det kan också då kontrolleras mot det tillståndet bolaget har, att catering sker inom ramen för beviljade serveringstider.

5.7 – Ändring av rubrik och begrepp i alkohollagen

Ser positivt på begreppsändring till ”serveringsutrymme” för att möjliggöra tillstånd även för serveringsställen med enbart utomhusplatser.

5.8 - Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Synpunkt: Det viktigaste är att ändringar i Alkohollagen ska ske utifrån ett skyddsperspektiv och inte näringspolitiska aspekter.